

KŐSZEK ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:

Helyben házhoz szállítva 1'40 Pengő
Vidékre postán 1'80 Pengő
Külföldre egy évre 5 dollár

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RÓNAY FRIGYES

Várkör 39. sz.

Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoranként 6 fillér.
Hirdetések díja előre fizetendő.
Nyilttér sora 40 fillér.
Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.

Mennyit jövedelmez a gyümölcsstermesztés?

A napokban határozta el Kőszeg város képviselőtestülete, hogy a város egy 50 holdas törzsgyümölcsös létesít. Időszerűnek véljük a „Kertészet” című folyóiratban fenti cím alatt megjelent cikket, melynek szerzője, Szlávik Endre Magyaróvár, egész terjedelmében leközölni.

A gondos kisbirtokosnak gazdálkodási módja kijelölésénél és kereszttulajdonlásánál arra kell törekednie: 1. hogy kicsiny gazdaságából minél több jövedelmet érhesse el; 2. hogy ezen cél szemelőtt tartása mellett tulajdonának termőerejét ne gyengítse, hanem állandóan fenntartsa. Ezen két fontos szempont a gyakorlati életben — sajnos — ritkán érvényesül, amelyek okai: 1. hogy legtöbb birtokos különösen törpebirtokos termelésében semmiféle rendszert be nem tart; 2. túlságosan ragaszkodik a régi megszokott gazdálkodási módhoz idegenkedik minden újítástól; 3. legtöbbnek föltöréskvé arra irányul, hogy minél kevesebb fejtéréssel, munkával, fáradsággal hozzon ki földjéből némi jövedelmet, melyet legelőször talajának egyoldalú és nagymérvű kihasználásával ér el. Ezek az okok régidőktől fogva fennállanak, melyek mindenkori éreztették hatásukat, amikhez járul ma még a veszített háborút követő gazdasági válság is. Ezeknek súlya alatt görnyednek általában gazdaságunk, de különösen kisbirtokosaink, főleg törpebirtokosaink s ez utóbbiak száma a földbirtokreform végrehajtása kapcsán megsokasodott. Emberek milliói jutottak földhöz, azonban az így szétforgácsolt földdarabok régi keretek között mezőgazdaságilag mivelve, kihasználva, sem egyének, sem a köznek nem jövedelmezhetnek, de még egyesek megélhetését sem biztosítják, másban kell tehát keresnünk és megtalálnunk gazdaságunk erőteljesebb fejlődését, megélhetésünk biztosítását. Ha a kisgazdaságok, főleg a törpe gazdaságok mezőgazdasági termeszéssel nem kielégítő eredményt mutatnak, a régi keretek szűkekre bizonyulnak, újakkal kell kiegészíteni. Megváltozott gazdasági viszonyaink készítik kis-, főleg törpebirtokosainkat más gazdasági ágak felkarolására s ez az, amely utat nyit a kertészet fejlődésének, — főleg a gyümölcs és zöldségtermesztésnek — mint kiaknázatlan, kihasználatlan gazdasági ágának. Talán e téren találhatnánk meg kis- és törpebirtokosaink is számításiukat, segíthetnénk szűkös helyzetükön, mivel hazánk földje természeténél, fekvésénél egyéb viszonyainál fogva erre nagyobb részt kiválóan alkalmas is.

Mezőgazdasági termelés mellett kat. holdanként átlag 8—10—12 métermázsáig búzatermés remélhető és ha mázsáját 15—18 pengővel számítjuk is, az kat. holdanként 120—128, 150

—160, 180—192 pengő bruttó jövedelemnek felel meg. Ezzel szemben, ha ugyanazt az egy kat. hold földet gyümölcsfákkal telepítünk be, akkor az alábbi bruttó jövedelemre lehetne számítanunk.

Egy kat. hold földre 8 méter soronvény és tőtávolság mellett 90 db. közép- vagy magastörzsű gyümölcsfa ültethető, amelyek elültetés után 6—8 év elmúltával fordulnak termőre azonban ezalatt az idő alatt, sőt később is mindaddig, míg a fák be nem aránykollják teljesen a föld területét, ki lehet használni a fák közeit valamely kápasznövényfélésekkel, pl. burgonyával, mely megerem legalább is 50—60 métermázsát, a 4 pengő 200—240 P; babbal 5—6 métermázsát, a 30 pengő 150—180 P; dinnyével 1500—2500 darab, a 10 fillér 150—250 P bruttó jövedelmet hozhat. Bár mely hasonló kerti növények termesztésével el lehet érni azt a bruttó jövedelmet, mint az általánosan termelt gazdasági növények bármelyikével. Elültetés után 6—8 évre a gyümölcsfák teremni kezdenek és az első termési évben is már feltétlenül számíthatunk fánként — pl. almából, körtéből, kajszibarackból stb. — 10 kg-t, 90 fa után 900 kg-t; az értékesítés legalacsonyabb árát véve, a 20—30 fillér, így is ez 180—270 pengő bruttó jövedelemnek felel meg. A kiültetett és természetesen levő gyümölcsfák bizonyos kor eléréséig fejlődnek s ennek arányában a termés is fokozódik ugyanennyire, hogy a termőév 10—15. évében egy egy almafá után 50—80—100 kg. gyümölcsre is számíthatunk, ami 90 db. almafánál 4500—7200—9000 kg. gyümölcsöt jelent, a 20—30 fillér egységár értékesítés mellett 900—1350, 1440—2160, 1800—2700 pengő bruttó jövedelemre. Az alma és körtéfa 40—50 éves koráig fejlődik, termés fokozódik, ezen túl pár évig a termés egyenletes s azután csökkenés áll be. Hasonló számítást lehetne végezni egyéb gyümölcsfajoknál is: cseresznyével, meggyel, kajszibarackkal, szilvával stb.

Fokozható ezen eredmény azáltal, ha a gyümölcsöszt köztes gyümölcsfákkal ültetjük be, pl. ott, hol a viszonyok megengedik őszibarackkal, melyek már a harmadik évben kezdenek teremni, a termés év 6—10 évre tehető, amely idő eltelté után az őszibarackfák többnyire megérettnek arra, hogy kivágjuk. Mint köztes fák egy katasztrális holdra kiültethető legalább 90 db. őszibarackfa, átlagos termés számítható évente darabonként 10 kg. termés, összesen 900 kg. a 40—45 fillér, bruttó bevétel 360—450 P.

A fenti számítás egyenlő átlagu zárt táblákba ültetett gyümölcsösre vonatkozik; tegyük számítás egy kevert ültetésű gyümölcsösre is, hol a sorok gyümölcsnemenként váltakoznak, amely ültetési mód főleg úgynevezett házikertben és kisebb gyümölcsösökben alkalmazhatók.

Egy kat. holdra kiültethető 90 db. közép- vagy magastörzsű gyümölcsfa. Tegyük fel, hogy a terület négyzet alakú, hová tíz sor helyezhető el 8 m. távolságra s egy-egy sorba 9 db. gyümölcsfa, melyek gyümölcsnemenként az alábbiak szerinti oszlanak meg s a várható terméseredmény és bruttó bevétel:

2 sor almafa a 9 fa, 18 db. a 50 kg. termés, 900 kg. a 30 f. 270 P.
2 sor körtéfa a 9 fa, 18 db. a 50 kg. termés, 900 kg. a 30 f. 270 P.
2 sor szilvafa a 9 fa, 18 db. a 30 kg. termés, 540 kg. a 20 f. 108 P.
1 sor kajszibarack 9 fa a 60 kg. termés, 540 kg. a 20 f. 108 P.
1 sor cseresznye 9 fa a 25 kg. 225 kg. a 20 f. 45 P.
1 sor meggyfa 9 fa a 25 kg. termés, 225 kg. a 20 f. 45 P.
1 sor diófa 9 fa a 40 kg. termés, 360 kg. a 60 f. 216 P.
Összesen: 8690 kg. 1062 P.

Ha számítunk arra az eshetőségekre, hogy nem minden évben van termés, tehát e címre, továbbá adók, közterhek, kezelési költségekre, védekezési anyagokra stb. vonjuk le a bruttó jövedelem felét, vagyis 50%, ott meg akkor is legalább kétszeres-háromszoros a tiszta jövedelem a gyümölcsstermesztésből kat. holdanként, mint a mezőgazdasági termelés mellett elért bruttó jövedelem. Ezek a kismutatott jövedelmek nagyon természetes csak akkor érhetők el, ha biztosítva van a gyümölcs értékesítése, amely biztosítható magán, társulás és szövetkezetek útján.

Kedvezőbb eredmény érhető el, ha a gazda a gyümölcsstermesztést baromfitermesztéssel köti egybe. A baromfi rendes kezelés, gondozás, takarmányozás mellett nemhogy kárt tenne a gyümölcsösökben, hanem keresgélés közben rovarokat pusztít, miáltal csak hasznára van.

Fentiek szerint tehát 1 kat. hold föld gyümölcsösrel és baromfitermesztéssel kihaznáva, évenként elérhető, de fokozható összbruttó jövedelem a gyümölcsfák terméseredménye szerint 1581—1625—1918—2778—3263 P. Mint melléktermék a baromfiak trágyája a gyümölcsfák trágyázásánál igen jól használható.

Ime egy ut a sok közül számadatokkal alátámasztva, amelyen gazdaságunk, különösen kisebb és törpe gazdaságunk haladhatnának, illetve haladniok kellene annak is inkább, mivel ismétlem: hazánkban minden előfeltehető megvan a gyümölcsstermesztés virágzásához. Megvan a gyümölcs számára a piac is nemcsak itthon, hanem külföldön is — csak ki kell használni — mert a magyar gyümölcs ízénél, zamátánál fogva külföldön is keresett s a szállítási különbözet miatt erős versenytársa lehetne a távolabbi. Gyümölcsstermesztésünket kellene tehát minden anyagi áldozat meghozása mellett is kezdetleges állapotából kiemelni, birtokosaink körében meghonosítani s őket sorozatos elméleti s

ezt követő gyakorlati oktatás keretében, a fiatal generációt pedig a különböző gazdasági szakiskolákban erre hivatott és képzett kertészeti szakoszegeink bevonásával kioktatni, művelni. A gyümölcsstermesztés meghonosításával, oktatásának elmélyítésével adhatunk ma néhez gazdasági viszonyaink mellett részben alapot az egészségesebb gazdasági fejlődésnek s birtokosaink anyagi jóléte teremtheti meg a természet alapokon nyugvó virágzó ipart is.

Városi közgyűlés.

Csütörtökön délután 3 órakor nyitotta meg vitéz Nagy Miklós dr. polgármester a városi rendkívüli közgyűlést a magyar H. szakegygyel. Bevezetőjében beszámolt elmúlt heti budapesti utján végzett tárgyalásokról. Beszámolója után rátért a napirenden levő ügyek ismertetésére.

Özv. Kéri Józsefné ismételt benyújtott kérését, amelyben nyugdíj megállapítást kér, a képviselőtestület elutasította.

Dr. Freyberger Jenő városi tisztii főügyész tiszteletdíja ügyében a közgyűlés határozatát tudomásul vették és azt havi 100 pengőben állapították meg.

Ezután a városi törzsgyümölcsös ügye következett. A polgármester bejelentette, hogy a volt megyebiztos határozatot hozott ebben az ügyben és elhatározta a törzsgyümölcsös létesítését. Ezt annak idején senki nem fellebbezte és így jogerőre emelkedett. Arról kellett döntenie a képviselőtestületnek, hogy felvegye-e a város az államnak a vármegyén keresztül felajánlott 10.000 pengős telepítési kölcsönt, amelyet tíz év után egyenlő részletekben 10 év alatt kell visszafizetni kamatmentesen, tehát a kölcsön 20 évre szól, vagy pedig felállítják a törzsgyümölcsöszt csupán a város anyagi erejére támaszkodva. Élénk vitát eredményezett ez a kérdés amelynek során Dömötör Gyula indítványt terjesztett elő, hogy a 25 holdon kezdjék el a telepítést és csak ha bevállott, akkor folytassák. Sulyok Ferenc ellenezte a telepítést felszólalásában. Czeke Gusztáv, id. Róth Jenő, dr. Szovják Hugó, Wächter Gyula és vitéz Szabadváry Ferenc felszólalása után, akik beszédjeikben a telepítés szükségességét és előrelátható jövedelmességét emelték ki, az elnöklő polgármester névszerinti szavazást rendelt el, amelynek során a telepítés mellett 30, ellene 11 érvényes szavazatot adtak le a képviselők. Három tag tartózkodott a szavazástól. A szavazás után a polgármester határozattá emelte, hogy a város 50 holdon törzsgyümölcsöszt létesít és felveszi valamely törvényhatóságat keresztül a kölcsönt.

Régi kedves terv valószínűleg megvalósul ezzel a határozattal, amely hivatva lesz a város anyagi helyzetének javításához hozzájárulni és különösen

